

| Skydd   | Dokumenttitel                                                           |              |                |
|---------|-------------------------------------------------------------------------|--------------|----------------|
| Publik  | Riktlinje utsläpp av spillvatten från industrier och andra verksamheter |              |                |
| Version | Giltig från och med                                                     | Framtagen av | Godkänd av     |
| 1.0     | 2026-06-01                                                              | Emma Sjödin  | Ingela Månsson |

## Syfte

Förutsättningen för att få avleda spillvatten till avloppsreningsverken är att spillvattnet är behandlingsbart. Olämpliga utsläpp kan ställa till stor skada på ledningsnät, avloppsreningsverk, slam och miljön. HEMAB gör därför en individuell bedömning innan anslutning av industrispillvatten sker.

## Bakgrund

Spillvatten är förorenat vatten som samlas upp i ledningsnät. Från bostäder och serviceinrättningar avleds hushållspillvatten från toaletter samt bad, disk och tvätt. Industrispillvatten är det spillvatten som släpps ut från kommersiell eller industriell verksamhet och som inte är hushållspillvatten eller dagvatten.

För några av de vanligaste föroreningarna i spillvatten från miljöfarliga verksamheter finns generella krav på ämnen som dels kan skada ledningsnätet, dels kan påverka reningsprocesserna och slamkvalitén, se tabell 1 och 2. De generella kraven är baserad på Svenskt Vattens publikation P95-2019 "Råd vid mottagande av avloppsvatten från industri och annan verksamhet" och ersätter det tidigare dokumentet "Gränsvärdeslistan".

Tänk på att även om ett ämne inte omfattas av de generella kraven innebär det inte att det fritt får släppas ut till ledningsnätet. Ämnen som inte skadar avloppsanläggningen kan ändå skada miljön.

## Generella krav

I **tabell 1** anges de ämnen som i första hand kan vara skadliga för ledningsnätet. Där anges nivån på de momentanvärden (mätt som stickprov) som gäller vid anslutningspunkten till det kommunala spillvattennätet. Skador kan uppstå snabbt och därför får momentanvärdet inte överskridas, inte ens för kortare tid.

Tabell 1 Parametrar som kan påverka ledningsnätet

| Parameter                                                                                                           | Momentanvärde  | Skador                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|-----------------------------------|
| pH, min                                                                                                             | 6,5            | Korrosionsrisk, frätskador betong |
| pH, max                                                                                                             | 10             | Korrosionsrisk, frätskador betong |
| Temperatur, max                                                                                                     | 45°C           | Packningar                        |
| Konduktivitet (ledningsförmåga)                                                                                     | 500 mS/m       | Korrosionsrisk stål               |
| Sulfat (summa sulfat, sulfat och tiosulfat, $\text{SO}_4^{2-}$ , $\text{SO}_3^{2-}$ , $\text{S}_2\text{O}_4^{2-}$ ) | 400 mg/l       | Betongkorrosion                   |
| Sulfid, $\text{S}^{2-}$                                                                                             | 1 mg/l         | Betongkorrosion                   |
| Magnesium, $\text{Mg}^{2+}$                                                                                         | 300 mg/l       | Betongkorrosion                   |
| Ammonium, $\text{NH}_4^+$                                                                                           | 60 mg/l        | Betongkorrosion                   |
| Fett                                                                                                                | Ska minimeras* | Igensättning                      |
| Klorid, $\text{Cl}^-$                                                                                               | 2 500 mg/l     | Materialskador                    |

\*För att förhindra igensättning i ledningar orsakade av fettrika spillvatten bör en korrekt dimensionerad fettavskiljare (enligt SS-EN 1825) installeras. Detta gäller för verksamheter som hanterar livsmedel.

I **tabell 2** finns en sammanställning av de ämnen som kan påverka reningsprocesserna och slamkvaliteten. Värdena ska betraktas som varningsvärden. Överskrids dessa värden kan det krävas interna reningsåtgärder innan industrispillvattnet får släppas till ledningsnätet. Värdena avser dygns-, vecko- eller månadsmedelvärden uppmätta i utgående spillvatten i en definierad kontrollpunkt om möjligt direkt efter aktuell process. HEMAB gör en bedömning i det enskilda fallet vilka halter och totala mängder föroreningar som kan accepteras.

**Tabell 2 Parametrar som kan påverka reningsprocesserna eller vatten- och slamkvalitet**

| Parameter                    | Varningsvärde = halt som inte bör överskridas. |
|------------------------------|------------------------------------------------|
| Bly, Pb                      | 10 µg/l                                        |
| Kadmium, Cd                  | 0,1 µg/l                                       |
| Koppar, Cu                   | 200 µg/l                                       |
| Krom, total, Cr              | 10 µg/l                                        |
| Kvicksilver, Hg              | 0,1 µg/l                                       |
| Nickel, Ni                   | 10 µg/l                                        |
| Silver, Ag                   | 10 µg/l                                        |
| Zink, Zn                     | 200 µg/l                                       |
| Miljöfarliga organiska ämnen | Bör inte förekomma**                           |
| Cyanid, total, CN            | 500 µg/l                                       |
| Oljeindex                    | 5-50 mg/l***                                   |

\*\* Kemikalieförteckningen tillsammans med kemikalieinspektionens prioriteringsverktyg PRIO och Begränsningsdatabasen samt SIN-list och vattendirektivet utgör grund för att identifiera och ersätta miljöfarliga organiska ämnen.

\*\*\* Med en klass 1 oljeavskiljare kan man teoretiskt klara 5 mg/l. En skälighetsbedömning görs av VA-huvudmannen.

Avsiktig utspädning av spillvattnet för att uppnå lägre halter är inte tillåten. HEMAB kan ställa krav på provtagning av ytterligare parametrar än de som nämns i tabell 1-2. Överskrids värdena medför det krav på VA-abonnenten att utreda orsak och genomföra interna åtgärder. Ansvar och kostnad för eventuell provtagning eller VA-installation, exempelvis filtrering, pH-justering, fett- och oljeavskiljare, ligger på VA-abonnenten.

## Specifika krav

Förutom att alla företag som är anslutna till spillvattennätet måste klara de generella kraven kan vissa branscher omfattas av specifika krav på intern rening innan spillvattnet får släppas ut till ledningsnätet. Detta gäller exempelvis biltvättar, tandläkarmottagningar, livsmedelsverksamhet och verkstadsindustri.

## Industritaxa spillvatten

En särskild avgift för behandlingsbara föroreningar samt mängden vatten kan tas ut för industrispillvatten med högre föroreningsinnehåll än normalt hushållsspillvatten.

VA-taxan är avsedd att täcka VA-huvudmannens kostnader för avledning och rening av normalt hushållsspillvatten. Det är VA-huvudmannen som bestämmer om det finns en anledning att ta ut en särskild reningsavgift. För särskild reningsavgift ska ett avtal skrivas mellan HEMAB och VA-abonnent. Avgiften grundar sig på föroreningsmängden i industrispillvattnet. Höga flöden till spillvattennätet och andra faktorer kan också påverka avgiften. Exempel på föroreningar och faktorer som kan medföra en särskild reningsavgift är organiskt material, partiklar i spillvattnet, fosfor och kväve.

## Om olyckan är framme

Inträffar det en olyckshändelse med utsläpp av störande/farliga ämnen som till exempel syror, lösningsmedel, metaller, oljor eller andra ämnen som kan misstänkas oraska problem i ledningsnät, reningsverk eller recipient ska HEMAB och räddningstjänsten omedelbart kontaktas.